



## PRESSEMEDDELELSE fra EU's Narkotika-agentur i Lissabon

---

### ÅRSBERETNING 2005: FOKUS PÅ KRIMINALITET OG FÆNGSLER

### De fleste EU-lande rapporterer om stigninger i antallet af overtrædelser af narkotikalovgivningen

(24.11.2005 LISSABON) Antallet af overtrædelser af narkotikalovgivningen ('narkotikalovovertrædelser') er angiveligt steget i hovedparten af de **25 EU-medlemsstater** og **Norge** siden slutningen af 1990'erne, siger **EU's narkotika-agentur (EONN)** i dag i sin **Årsberetning om narkotikasituationen i Europa for 2005**, som fremlægges i Bruxelles <sup>(1)</sup>.

Denne voksende tendens i 20 lande i perioden 1998–2003 er særlig markant, udtaler agenturet, i **Estland og Polen**, hvor de indberettede narkotikalovovertrædelser henholdsvis tidobledes og tredobledes <sup>(2)</sup>. Men i visse lande viste de indberettede tal et fald i sådanne overtrædelser i 2003: **Belgien, Spanien, Italien, Malta, Østrig** og **Slovenien**.

Narkotikarelateret kriminalitet er et bredt begreb, som kan dække over en række forskellige lovovertrædelser, forklarer **EONN**. Det kan omfatte kriminelle handlinger udført under indflydelse af stoffer, lovovertrædelser begået for at finansiere stofbrug og kriminelle handlinger, som forekommer i forbindelse med markedet for ulovlige stoffer. Men det er kun inden for narkotikalovovertrædelser, at der findes regelmæssigt indsamlede data i **EU**, om end indsamlet via meget forskellige indberetningspraksisser.

I de fleste **EU-medlemsstater** tegner stofbrug eller -besiddelse (til eget forbrug) sig for den største andel af narkotikalovovertrædelserne, fra 39% i **Polen** til 87% i **Østrig** og **Det Forenede Kongerige**. Men i nogle få lande udgør narkotikahandel den største andel: 46% i **Luxembourg** og 91% i **Den Tjekkiske Republik**.

#### Narkotikalovovertrædelser omfatter i voksende grad kokain

Andelen af narkotikalovovertrædelser, som omfatter kokain, steg i perioden 1998–2003 ifølge de foreliggende data. Denne andel varierer betydeligt fra land til land, fra 1% i **Den Tjekkiske Republik** og **Litauen** til 32% i **Italien** (kun lovovertrædelser vedrørende handel med narkotika). Kun **Tyskland** meddeler, at procentandelen af kokainrelaterede lovovertrædelser er faldet i denne periode.

Cannabis er fortsat det stof, der oftest nævnes i forbindelse med narkotikalovovertrædelser i de fleste **EU-medlemsstater**, og andelen af narkotikalovovertrædelser, som omfatter dette stof, er steget siden 1998 i **Tyskland, Spanien, Frankrig, Irland, Litauen, Luxembourg, Malta** og **Portugal**. Derimod har tallet ligget stabilt i **Belgien, Den Tjekkiske Republik, Nederlandene, Slovenien, Sverige** og **Det Forenede Kongerige** og er faldet i **Italien** og **Østrig**.

Heroinrelaterede lovovertrædelser faldt i alle de indberettende lande i perioden 1998–2003, undtagen i **Østrig** og **Det Forenede Kongerige**, hvor de steg.

## Op til en tredjedel af fangerne har brugt stoffer intravenøst, mens de var i fængsel

Ifølge beretningen i dag er der store forskelle mellem de seneste overslag over intravenøs stofbrug i fængsler, fra under 1% til 34% af de indsatte, afhængigt af den undersøgte fængselspopulation. Det betyder, at en ud af tre fanger i de værst berørte populationer har brugt stoffer intravenøst under fængslingen, hvilket understreger betydningen af skadebegrænsende foranstaltninger for at dæmpe spredningen af infektionssygdomme (f.eks. HIV, HCV).

**Alle EU-medlemsstater, Norge, Bulgarien og Rumænien** yder nu støtte til stofbrugere i fængsler, selvom arten og tilgængeligheden af denne hjælp varierer betydeligt. En tydelig tendens, siges det i beretningen, er den stigende erkendelse af, at 'indsatte har samme rettigheder som resten af befolkningen med hensyn til adgang til sundhedstjenester, herunder hjælp og behandling til stofbrugere'. De mulige servicetilbud omfatter stoffrie programmer, afvænningskure, substitutionsbehandlinger, rådgivning og uddannelse.

Stofbehandlingsmulighederne for fanger, især substitutionsbehandling, er fortsat begrænsede, siges det i beretningen. I **Spanien** modtager 82% af de problematiske opiatbrugere i fængslerne dog substitutionsbehandling. Blandt de lande, der har meldt om en 'betydelig udvidelse' af adgangen til denne form for behandling i fængslerne, hører **Frankrig** (hovedsagelig med buprenorphin) og **Irland**.

## En række lande vælger i stigende grad behandling frem for fængsel

For mange problematiske stofbrugere kan fængsler 'være særligt skadelige omgivelser', fastslår **EONN** i dag i et særligt kapitel om alternativer til fængsling af stofbrugende lovovertrædere. De fleste **EU-medlemsstater** og **Norge** har nu vedtaget love, hvori der beskrives en række alternativer, som kan udsætte, undgå, erstatte eller supplere fængselsstraffe (f.eks. samfundstjeneste, køreforbud, behandling for stofafhængighed).

Med fokus på især behandling som et alternativ fremhæver agenturet den nu 'brede politiske enighed' om at omdirigere stofbrugende lovovertrædere fra fængsel til behandling. Fængslerne er overfyldte i mange lande, siges det i beretningen, og behandlingsmuligheden kan vise sig at være en mere omkostningseffektiv måde til domfældelse. Denne mulighed anvendes i vidt omfang på afhængige stofbrugere, hvilket afspejler et nu fælles syn på disse personer som patienter med en medicinsk og psykosocial lidelse, der kan behandles.

Lovgivere tilbyder navnlig behandlingsalternativer til sårbare unge stofbrugere. Alligevel er der stadig meget få behandlingsprogrammer, som specifikt retter sig mod dækning af unge lovovertræderes behov. **Tyskland, Luxembourg, Ungarn, Østrig** og **Det Forenede Kongerige** hører til de få lande, som rapporterer om selektive forebyggelsesprogrammer for førstegangsløvovertredere (i vidt omfang cannabisbrugere), og som tilbyder psykologisk støtte, uddannelse og rådgivning.

'Omdirigering af stofbrugende lovovertrædere til behandling kan bidrage til at mindske kriminalitet og andre samfundsskadelige handlinger og hjælpe dem, der har stofproblemer, til at forbedre deres sundhedstilstand og sociale velvære', siger **Wolfgang Götz, EONN's direktør**. 'Det er vigtigt, at der findes egnede behandlingsfaciliteter til at understøtte denne løsningsmodel. Men lovovertræderens motivation er også en vigtig komponent, hvis behandlingen skal blive en succes'.

I EU's nye narkotikahandlingsplan for 2005–2008 opfordres **medlemsstaterne** til 'effektiv brug og videreudvikling af alternativer til fængselsstraf for narkomaner, som begår narkotikarelaterede forbrydelser'.

---

## Noter

Yderligere oplysninger om *Årsberetningen* og alle hertil knyttede produkter kan ses på <http://annualreport.emcdda.eu.int>

<sup>(1)</sup> Se 2005 Statistisk meddelelse (*Statistical bulletin 2005*), tabel DLO-1.

<sup>(2)</sup> En lovændring i Polen i 2000 kan have bidraget til stigningen i antallet af indberettede narkotikalovovertrædelser i dette land.